

DZIENNIK URZĘDOWY

KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI

Warszawa, dnia wtorek, 4 stycznia 2022 r.

Poz. 2

DECYZJA NR 444 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 23 grudnia 2021 r.

**w sprawie programu nauczania na kursie specjalistycznym dla przewodników psów tropiących osoby
według założeń mantrailingu - poziom I**

Na podstawie § 54 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji (Dz. U. poz. 877, z późn. zm.¹⁾) postanawia się, co następuje:

§ 1. Określa się program nauczania na kursie specjalistycznym dla przewodników psów tropiących osoby według założeń mantrailingu - poziom I, stanowiący załącznik do decyzji.

§ 2. Realizację kursu, o którym mowa w § 1, powierza się Centrum Szkolenia Policji w Legionowie.

§ 3. Decyzja wchodzi w życie z dniem podpisania.

Komendant Główny Policji

gen. insp. Jarosław SZYMCZYK

---

¹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. poz. 1644, z 2008 r. poz. 1116, z 2010 r. poz. 1381, z 2012 r. poz. 899, z 2014 r. poz. 1312, z 2015 r. poz. 593, z 2016 r. poz. 1526, z 2018 r. poz. 208, z 2019 r. poz. 462 oraz z 2021 r. poz. 647.

Załącznik do decyzji nr 444
Komendanta Głównego Policji
z dnia 23 grudnia 2021 r.

**PROGRAM NAUCZANIA NA KURSIE SPECJALISTYCZNYM
DLA PRZEWODNIKÓW PSÓW TROPIĄCYCH OSOBY WEDŁUG ZAŁOŻEŃ MANTRAILINGU**

(POZIOM I)

SPIS TREŚCI

I. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE

1. Nazwa kursu
2. Cel kursu
3. Kryteria formalne, jakim muszą odpowiadać kandydaci kierowani na kurs
4. System prowadzenia kursu
5. Czas trwania kursu
6. Liczebność grupy szkoleniowej
7. Warunki niezbędne do realizacji i osiągnięcia celów kształcenia
8. Zakres tematyczny oraz system oceniania
9. Forma zakończenia kursu
10. Lista wyposażenia dydaktycznego

II. TREŚCI KSZTAŁCENIA

I. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE

1. Nazwa kursu

Kurs specjalistyczny dla przewodników psów tropiących osoby według założeń mantrailingu poziom I, zwany dalej „kursem”.

2. Cel kursu

Celem kursu jest przygotowanie zespołu (przewodnik wraz z psem) do realizacji zadania związanego z kontynuacją szkolenia psa tropiącego wg założeń mantrailingu, w zakresie: przyzwyczajania psa do przewodnika, socjalizacji szceniąt, nauki podążania psa za indywidualnym zapachem człowieka, nauki koncentracji psa podczas pracy na ścieżce zapachowej, wytworzenia odruchu u psa do podjęcia zapachu konkretnej osoby i jej odpowiedniego oznaczenia, treningu tzw. więzi z ofiarą, wytworzenia silnej relacji osoba poszukiwana – pies, nauki podejmowania przez psa zapachu osoby.

Po zakończeniu 6-miesięcznego kursu specjalistycznego, zespoły (przewodnik wraz z psem) będą przygotowane do dalszego doskonalenia według założeń mantrailingu.

3. Kryteria formalne, jakim muszą odpowiadać kandydaci kierowani na kurs

Na kurs kierowany jest policjant, który:

- złożył w formie pisemnej akces przystąpienia do uczestnictwa w kursie;
- spełnił wymagania w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, określonych w odrębnych przepisach, wymagane do mianowania na wybrane stanowisko służbowe;
- przeszedł etap wstępnej kwalifikacji organizowanej przez Centrum Szkolenia Policji w Legionowie;
- posiada co najmniej 3-letni staż służby w Policji;
- posiada aktualne uprawnienia do kierowania pojazdami służbowymi;
- posiada dobry stan zdrowia;
- posiada dobrą sprawność fizyczną;
- powinien posiadać aktualne szczepienia przeciwko tężcowi i odkleszczowemu zapaleniu opon mózgowych.

Z uwagi na potrzebę zakupu psów w wieku szcenięcym oraz specyfikę szkolenia psów, doboru należy dokonać poza Centralnym doбором psów do Policji.

4. System prowadzenia kursu

Kurs jest prowadzony w systemie stacjonarnym.

5. Czas trwania kursu

Kurs trwa 117 dni szkoleniowych. Liczba godzin lekcyjnych, liczonych w 45-minutowych jednostkach, nie powinna przekraczać 7 godzin dziennie, tj. 35 godzin tygodniowo. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się realizację zajęć w wymiarze większym niż 7 godzin w ciągu dnia.

Na całkowity wymiar czasu trwania kursu składają się:

Przedsięwzięcia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych
Rozpoczęcie kursu	7
Realizacja treści kształcenia	805
Zakończenie kursu	7
Ogółem:	819 (117 dni szkoleniowych)

W celu zapewnienia 40-godzinnego tygodnia służby pozostały czas pracy policjanta przeznaczony jest na czynności związane z obsługą psa.

6. Liczebność grupy szkoleniowej

Poszczególne treści kształcenia należy realizować w grupach szkoleniowych, których liczebność, z uwagi na cele dydaktyczne zajęć oraz efektywność stosowanych metod dydaktycznych, nie może przekraczać 5 osób na jednego instruktora.

7. Warunki niezbędne do realizacji i osiągnięcia celów kształcenia

Pies zostaje przydzielony pod opiekę policjantowi biorącemu udział w kursie, nie później niż do czwartego tygodnia od dnia jego rozpoczęcia.

Nauczyciel policyjny podczas prowadzenia symulacji bądź ćwiczeń może regulować czasem zajęć w systemie tygodniowym lub dziennym w sposób zapewniający optymalne osiągnięcie zakładanych celów. Kolejność realizacji treści kształcenia może być zmieniana przez prowadzącego zajęcia, w szczególności ze względu na warunki atmosferyczne.

Ze względu na specyfikę służby z psem tropiącym wg założeń mantrailingu, zajęcia należy realizować o różnych porach doby. Aby przygotować psa do pracy w zmiennych warunkach, należy organizować zajęcia wyjazdowe poza teren jednostki szkoleniowej.

Opiekun dydaktyczny grupy szkoleniowej prowadzi ciągłą obserwację słuchacza i psa. Sporządza pisemną ocenę umiejętności słuchacza i ocenę psa, po 12 tygodniach kursu. Negatywna ocena słuchacza powoduje jego usunięcie z kursu. Możliwe jest włączenie w jego miejsce innego słuchacza jednak uwarunkowane jest to cechami psychofizycznymi psa pozwalającymi na kontynuowanie szkolenia z nowym przewodnikiem. Negatywna ocena psa powoduje usunięcie zarówno psa, jak i słuchacza z kursu.

W ostatnim tygodniu kursu opiekun grupy szkoleniowej sporządza pisemną ocenę umiejętności słuchacza i ocenę psa. Komisja powołana przez kierownika jednostki szkoleniowej kwalifikuje słuchacza i psa do dalszego etapu tresury.

W przypadku usunięcia z kursu psa z przyczyn zdrowotnych lub z powodów tresurowych, decyzję o ewentualnej wymianie psa i pozostawieniu słuchacza na kursie podejmuje komisja powołana przez kierownika jednostki szkoleniowej. Dopuszcza się możliwość uczestnictwa w kursie poziom I, przewodnika wraz z psem z przekazania, w takim przypadku ukończenie kursu poziom I, uprawniałoby przewodnika wraz z psem do przystąpienia do egzaminu końcowego, na zasadach ujętych w kursie poziom III (opisanych w pkt 9 Założeń organizacyjno-programowych).

8. Zakres tematyczny oraz system oceniania

Temat i charakterystyka bloku zagadnieniowego	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	System oceniania
Nr I. Teoretyczne podstawy tresury psów W ramach bloku zagadnieniowego realizowane są trzy tematy ukierunkowane na kształcenie z zakresu teorii tresury psów, kynologii służbowej oraz taktyki i techniki użycia psów.	52	Po zakończeniu każdego tematu przeprowadzany jest test wiedzy. Ocena z testu wiedzy stanowi ocenę bieżącą. Ocena negatywna uzyskana w czasie realizacji bloku zagadnieniowego musi być poprawiona na ocenę pozytywną. Słuchacz podlega okresowej ocenie w formie zaliczenia, po zakończeniu realizacji bloku. Zaliczenie następuje na podstawie bieżących ocen uzyskanych z testów wiedzy przeprowadzanych po zakończeniu każdego z tematów. Obowiązuje dwustopniowa skala ocen zal.-nzal.
Nr II. Pierwsza pomoc W ramach bloku zagadnieniowego realizowany jest jeden temat ukierunkowany na doskonalenie umiejętności z zakresu udzielania pierwszej pomocy.	18	Słuchacz podlega okresowej ocenie w formie zaliczenia, po zakończeniu realizacji bloku zagadnieniowego. Ocena negatywna uzyskana w czasie realizacji bloku zagadnieniowego musi być poprawiona na ocenę pozytywną. Zaliczenie następuje na podstawie oceny uzyskanej z testu umiejętności. Obowiązuje dwustopniowa skala ocen zal.-nzal.

Nr III. Tresura praktyczna W ramach bloku zagadnieniowego realizowany jest jeden temat, ukierunkowany na rozwijanie umiejętności przewodnika i psa tropiącego wg założeń mantrailingu, umożliwiających kontynuację szkolenia psa w kolejnych jej etapach oraz realizację zadań przewodnika psa tropiącego według założeń mantrailingu.	705	Podczas całego bloku zagadnieniowego opiekun dydaktyczny grupy szkoleniowej prowadzi ciągłą obserwację słuchacza i psa. Dwukrotnie sporządzane są pisemne oceny umiejętności słuchacza i oceny psów. Pierwsza po 12 tygodniach kursu. Druga, w ostatnim tygodniu kursu. Obowiązuje dwustopniowa skala ocen zal.-nzał.
Nr IV. Kształtowanie sprawności fizycznej W ramach bloku zagadnieniowego realizowany jest jeden temat ukierunkowany na rozwijanie umiejętności w zakresie kształtowania zdolności motorycznych.	30	W bloku zagadnieniowym przeprowadzany jest jeden test umiejętności. Ocena negatywna uzyskana w czasie realizacji bloku zagadnieniowego musi być poprawiona na ocenę pozytywną. Słuchacz podlega okresowej ocenie w formie zaliczenia, po zakończeniu realizacji bloku zagadnieniowego. Zaliczenie następuje na podstawie oceny uzyskanej z testu umiejętności. Obowiązuje dwustopniowa skala ocen zal.-nzał.
Razem	805	

9. Forma zakończenia kursu

Warunkiem ukończenia kursu poziom I, jest uzyskanie pozytywnej oceny z każdego bloku tematycznego. Absolwent kursu otrzymuje *Świadectwo ukończenia kursu*, gdzie w miejsce wyniku stosuje się wpis – „pozytywnym”. Ukończenie kursu jest równoznaczne z możliwością kontynuowania szkolenia psa na kolejnych jego poziomach. Absolwent kursu poziomu I uzyskuje status przewodnika psa służbowego.

10. Lista wyposażenia dydaktycznego

Kategoria/nazwa wyposażenia	
1. Wyposażenie indywidualne:	Liczba na osobę
Urządzenia GPS (w postaci zegarków z GPS)*	1
Przenośny kennel dla psa*	1
Legowisko dla psa z kodury*	1
Obroża dla psa*	1
Szelki do tropienia*	1
Smycz dla psa*	1
Linka dla psa typu lonża*	1
2. Środki dydaktyczne:	Liczba na grupę
Pasty w tubie do nagradzania psów*	240 szt.
Worki strunowe do zabezpieczenia zapachów*	300 szt.
Chusteczki higieniczne bezzapachowe do pobierania zapachów*	100 szt.
Woreczki na psie odchody*	900 szt.
Wyposażenie medyczne (indywidualne)*	1 szt./na zespół

---

* Wyposażenie dydaktyczne zapewnia jednostka szkoleniowa.

II. TREŚCI KSZTAŁCENIA

BLOK NR I: TEORETYCZNE PODSTAWY TRESURY PSÓW

TEMAT NR 1: SZKOLENIE I ZACHOWANIE PSA W WIEKU SZCZENIĘCYM

CELE: Po zrealizowaniu zagadnienia słuchacz będzie potrafił:

- scharakteryzować mowę ciała psa,
- omówić zasady właściwej socjalizacji szceniąt,
- omówić sposoby motywacji psa do węszenia,
- scharakteryzować typy psychiczne psów i ich znaczenie w tresurze,
- wymienić zasady stosowania bodźców i powstawania odruchów warunkowych u psa,
- omówić potrzeby żywieniowe oraz bytowe szceniąt na każdym etapie ich rozwoju.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji
1. Potrzeby szceniąt w wieku do 8 miesiąca życia. 2. Zasady i metody stosowane w tresurze psa wg założeń mantrailingu. 3. Zasady stosowania bodźców i powstawania odruchów warunkowych. 4. Motywacja psa do poszukiwania osoby na podstawie jego indywidualnego zapachu. 5. Właściwa socjalizacja szczenięcia w terenie zurbanizowanym. 6. Typy psychiczne oraz psychofizjologiczne podstawy tresury psa.	8	wykład, dyskusja	W trakcie realizacji zajęć omów: – potrzeby szceniąt w wieku do 8 miesiąca życia, – podstawowe zasady bezpieczeństwa obowiązujące podczas zajęć z praktycznej tresury psa, – sposoby motywacji psa do poszukiwania osób na podstawie ich indywidualnego zapachu, – prawidłowe sposoby postępowania w trakcie socjalizacji psa w środowisku zewnętrznym, – typy psychiczne oraz psychofizyczne podstawy tresury psa.
7. Zaliczenie.	1	test wiedzy	Dokonaj zaliczenia bloku tematycznego.

TEMAT NR 2: KYNOLOGIA SŁUŻBOWA

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- omówić elementy anatomii psa,
- scharakteryzować główne procesy fizjologiczne zachodzące w organizmie psa,
- omówić choroby odzwierzęce oraz sposoby pielęgnacji psa,
- scharakteryzować zasady racjonalnego żywienia psów,
- opisać objawy chorobowe psa.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji
1. Anatomia i fizjologia psa. 2. Pielęgnacja psa, choroby odzwierzęce. 3. Żywienie psów. 4. Patologia organizmu psa, choroby zakaźne i pasożytnicze oraz zasady korzystania z pomocy weterynaryjnej. 5. Schorzenia występujące u psów, profilaktyka oraz zasady postępowania w nagłych wypadkach.	10	wykład	W trakcie realizacji zajęć: – korzystając z tablic poglądowych oraz modelu układu kostnego nazwij i scharakteryzuj okolice ciała psa, – omów profilaktykę chorób odzwierzęcych, – omów zasady racjonalnego żywienia psów, – omów choroby zakaźne i pasożytnicze, a także ich profilaktykę.
6. Zaliczenie.	1	test wiedzy	Dokonaj zaliczenia bloku tematycznego.

TEMAT NR 3: TAKTYKA I TECHNIKA UŻYCIA PSA TROPIĄCEGO WEDŁUG ZAŁOŻEŃ MANTRAILINGU

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- omówić obowiązki przewodnika psa wynikające z przepisów prawnych,
- scharakteryzować zasady i metody pracy z psem tropiącym wg założeń mantrailingu,
- omówić zadania przewodnika psa na miejscu zdarzenia,
- sporządzić dokumentację z użycia psa,
- omówić czynności przewodnika związane z tropieniem wg założeń mantrailingu,
- scharakteryzować podstawowe błędy popełniane przez przewodnika i psa podczas tropienia,
- wymienić czynniki ułatwiające i utrudniające tropienie oraz sposoby wyhamowywania pracy psa na ścieżce śladów,
- omówić możliwości wyszukania śladów zapachowych na miejscu zdarzenia oraz zasady i metody ich zabezpieczania.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Kryteria doboru kandydatów na przewodników oraz obowiązki przewodnika psa wynikające z przepisów prawnych. 2. Zasady prowadzenia ćwiczeń z psem w terenie. 3. Czynniki warunkujące rozpoczęcie nauki tropienia oraz metody i zasady układania śladów. 4. Czynniki ułatwiające i utrudniające naukę tropienia. 5. Sposoby wyhamowywania pracy psa na śladzie. 6. Sposoby niszczenia śladów zapachowych. 7. Katalog czynności przewodnika przed rozpoczęciem tropienia. 8. Katalog czynności przewodnika po zagubieniu ścieżki śladów oraz po zakończeniu tropienia. 9. Błędy popełniane przez przewodnika i psa w czasie tropienia śladów. 10. Zasady i metody użycia psa podczas tropienia za osobą zaginioną lub sprawcą przestępstwa. 11. Zadania przewodnika na miejscu zdarzenia. 12. Sporządzanie dokumentacji dotyczącej użycia psa służbowego Policji.	24	wykład, pokaz, ćwiczenia	Podczas zajęć omów: – akty prawne regulujące służbę przewodnika psa, – formę pełnienia służby z psem tropiącym, – zasady wykorzystania psa z zakresu tropienia za zaginioną osobą lub sprawcą przestępstwa, – rolę przewodnika na miejscu zdarzenia oraz jego zadania do wykonania przy użyciu psa, – katalog czynności przewodnika związany z tropieniem śladów. Na podstawie założeń poleć słuchaczom sporządzenie dokumentacji, np. notatki służbowej z użycia psa służbowego Policji do tropienia metodą mantrailingu, która będzie podlegała ocenie. Omów sporządzoną dokumentację.
13. Metody identyfikacji śladów zapachowych przy użyciu psa.	7	wykład, pokaz, ćwiczenia	Dokonaj klasyfikacji śladów zapachowych, omów metody identyfikacji śladów zapachowych i warunki ich przechowywania. Scharakteryzuj sprzęt do zabezpieczania śladów zapachowych. Zademonstruj prawidłowe zabezpieczenie śladu zapachowego. W ramach zajęć poleć słuchaczom zrealizowanie zadania związanego z zabezpieczeniem zapachu osoby, jak również zapachu pobranego z różnych przedmiotów.
14. Zaliczenie.	1	test umiejętności	Dokonaj zaliczenia bloku tematycznego.

BLOK NR II: PIERWSZA POMOC**TEMAT NR 1: DOSKONALENIE UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY**

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- wykonać czynności ratownicze, w zależności od rodzaju zdarzenia,
- dokonać wstępnej oceny stanu poszkodowanego,
- przeprowadzić badania fizykalne,
- omówić zasady prowadzenia selekcji poszkodowanych i ustalania priorytetów w udzielaniu pomocy,
- zabezpieczyć poszkodowanego w zależności od jego stanu oraz doznanych obrażeń,
- prowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową osób dorosłych, dzieci, kobiety w ciąży,
- wykonać defibrylację przy zastosowaniu automatycznego defibrylatora w sytuacji nagłego zatrzymania krążenia,
- zabezpieczyć poszkodowanego z obrażeniami tkanek miękkich oraz krwotokiem,
- zabezpieczyć poszkodowanego z urazem termicznym (oparzeniem),
- wskazać działania zapobiegające rozwojowi wstrząsu,
- udzielić pomocy w urazach kostnych,
- przygotować poszkodowanego do transportu,
- omówić zasady postępowania w przypadku kontaktu z materiałem potencjalnie zakaźnym (HIV, HCV, HBV i inne wirusy),
- scharakteryzować zasady dotyczące własnego bezpieczeństwa w trakcie udzielania pierwszej pomocy.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Bezpieczeństwo i organizacja działań ratowniczych na miejscu wypadku w zależności od jego rodzaju. 2. Ewakuacja poszkodowanego z miejsca zdarzenia. 3. Ocena wstępna stanu poszkodowanego. 4. Selekcja poszkodowanych – określenie priorytetów udzielania pomocy osobom poszkodowanym. 5. Szybkie badania urazowe. 6. Zabezpieczenie poszkodowanego zgodnie z jego stanem i stwierdzonymi obrażeniami, urazami.	3	wykład, dyskusja, pokaz, ćwiczenia	Do zajęć należy przygotować: walizkę pierwszej pomocy z pełnym wyposażeniem, rękawiczki, atrapę samochodu, kołnierze ortopedyczne. Przypomnij schemat postępowania w miejscu zdarzenia w zależności od jego rodzaju. Zwróć uwagę na umiejętność szybkiego przeprowadzenia oceny i analizy sytuacji oraz podjęcia działań ratowniczych z uwzględnieniem szeroko pojętego bezpieczeństwa. Przypomnij organizację działań ratowniczych funkcjonariusza Policji, w sytuacji wypadku komunikacyjnego i innych zdarzeń. Przypomnij zasady dotyczące ewakuacji poszkodowanego z miejsca zdarzenia. Zwróć uwagę na znaczenie doboru prawidłowej techniki w trakcie ewakuacji (chwyt Rauteka). Przypomnij o zasadach selekcji osób poszkodowanych w celu ustalenia kolejności w udzielaniu pomocy ofiarom, biorąc po uwagę stan poszkodowanych oraz stwierdzone obrażenia i urazy. Poleć, aby słuchacze w ramach ćwiczeń doskonalili umiejętności udzielania pomocy poszkodowanym na miejscu zdarzenia.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
7. Pomoc w sytuacji niedrożnych dróg oddechowych (zadławienie). 8. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa zgodnie ze standardem ERC 2005. 9. Resuscytacja z wykorzystaniem automatycznego defibrylatora.	6	wykład, dyskusja, pokaz, ćwiczenia	Do zajęć należy przygotować: trenażery osób dorosłych, niemowlaka, dziecka, a także worek do prowadzenia oddechu zastępczego POCKET-MASK, rękawiczki, defibrylator z oprogramowaniem szkoleniowym. Zaprezentuj działania ratownicze. Podkreśl znaczenie czasu podjęcia czynności ratowniczych w sytuacji nagłego zatrzymania podstawowych funkcji życiowych. Wspólnie ze słuchaczami przeanalizuj znaczenie określenia „cztery złote minuty” w działaniach ratowniczych. Zwróć uwagę na czynniki mające wpływ na skuteczność czynności resuscytacyjnych. Przypomnij algorytm czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej w poszczególnych grupach wiekowych. Zwróć uwagę na bezpieczeństwo ratownika podczas wykonywanych czynności. W ramach ćwiczeń słuchacze doskonalą umiejętność resuscytacji krążeniowo-oddechowej osoby dorosłej i dziecka oraz umiejętność posługiwania się defibrylatorem.
10. Pierwsza pomoc w urazach i obrażeniach mechanicznych. 11. Wstrząs – działania zapobiegające rozwojowi. 12. Obrażenia wielomiejscowe, wielonarządowe. 13. Przygotowanie poszkodowanego do transportu. 14. Profilaktyka zakażeń w miejscu zdarzenia w kontakcie z materiałem zakaźnym. 15. Zasady postępowania w razie ekspozycji zawodowej na krew i inny potencjalnie infekcyjny materiał mogący zawierać wirusy (HIV, HCV, HBV i inne).	4	wykład, dyskusja, pokaz, ćwiczenia	Do zajęć należy przygotować: atrapy ran, atrapy złamań, trenażer urazowy, walizkę pierwszej pomocy z pełnym wyposażeniem, rękawiczki. Przypomnij najważniejsze zasady opatrywania ran, tamowania krwotoków, zabezpieczania urazów układu kostnego, działań zapobiegających rozwojowi wstrząsu urazowego. Przypomnij algorytmy czynności obowiązujące w trakcie opatrywania ran szczególnych: amputacja, wytrzeźwienie jelit, drążąca rana klatki piersiowej, rana z ciałem obcym. Zaprezentuj, w jaki sposób należy zabezpieczyć poszkodowanego, układając go na twardej desce w celu przygotowania do transportu. Omów mechanizm powstawania urazów wielonarządowych, przypomnij algorytm postępowania ratowniczego w sytuacji poszkodowanego z obrażeniami wielonarządowymi. Szczególną uwagę zwróć na bardzo ważny aspekt w działaniach ratowniczych, jakim jest bezpieczeństwo ratownika (konieczność stosowania ochrony osobistej: rękawiczki, maseczka, okulary itp.). Przypomnij działania profilaktyczne HIV, HCV, HBV oraz postępowanie w razie ekspozycji zawodowej na miejscu wypadku. Zwróć uwagę na odpowiednie postępowanie profilaktyczne w celu uniknięcia zakażenia chorobami zakaźnymi. W ramach ćwiczeń poleć słuchaczom aby doskonalili umiejętność zabezpieczania poszkodowanych, u których wystąpiły obrażenia tkanek miękkich, urazy kostne oraz obrażenia wielonarządowe oraz umiejętność układania poszkodowanego na desce ortopedycznej w celu przygotowania do transportu.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
16. Pierwsza pomoc w nietypowych sytuacjach zagrażających życiu: – ostry ból w klatce piersiowej, – drgawki, – podtopienie, – porażenie prądem, – porażenie piorunem, – obrażenia termiczne.	3	pogadanka, wykład, pokaz, ćwiczenia	Do realizacji zajęć potrzebne będą: rękawiczki, walizka, torba pierwszej pomocy z pełnym wyposażeniem. Z udziałem słuchaczy przypomnij algorytm postępowania z osobą, u której stwierdzasz napad drgawkowy, podejrzewasz zawał mięśnia sercowego, doszło do porażenia prądem, porażenia piorunem, urazu termicznego (oparzenia, odmrożenia). Przypomnij postępowanie z osobą wydobytą z wody bez zachowanych czynności życiowych. W ramach ćwiczeń poleć słuchaczom aby doskonalili umiejętność udzielania pomocy w różnych sytuacjach zagrożenia życia. Doskonalone przez słuchaczy umiejętności podlegają ocenie.
17. Zaliczenie.	2	test umiejętności	Dokonaj zaliczenia bloku tematycznego.

BLOK NR III: TRESURA PRAKTYCZNA**TEMAT NR 1: TRESURA PSA**

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- rozwinąć u psa wymagane umiejętności w zakresie pracy węchowej,
- utrzymać sprawność użytkową psa w zakresie pracy węchowej.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lek- cyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Przyzwyczajanie psa do przewodnika. 2. Socjalizacja szczeniąt. 3. Nauka podążania psa za indywidualnym zapachem człowieka. 4. Nauka koncentracji psa podczas pracy na ścieżce zapachowej. 5. Wytworzenie odruchu u psa do podjęcia zapachu konkretnej osoby i jej odpowiednie oznaczenie. 6. Trening tzw. więzi z ofiarą, wytworzenie silnej relacji osoba poszukiwana – pies. 7. Nauka podejmowania przez psa zapachu osoby.	705	pokaz, ćwiczenia	Poleć słuchaczom ćwiczenie pracy w zespole (przewodnik wraz z psem) w środowisku zewnętrznym, w aspekcie samodzielnego skarmiania psa i zapoznawania psa z osobami obcymi (pozorującymi).
8. Zaliczenie.	cały kurs	test umiejętności	Opiekun dydaktyczny grupy szkoleniowej prowadzi ciągłą obserwację słuchacza i psa. Pierwszą, kwalifikującą do dalszego etapu kursu, pisemną ocenę umiejętności słuchacza i ocenę psa opiekun sporządza po 12 tygodniach kursu. W ostatnim tygodniu kursu opiekun dydaktyczny grupy szkoleniowej sporządza pisemną ocenę umiejętności słuchacza i ocenę psa. Komisja powołana przez kierownika jednostki szkoleniowej kwalifikuje słuchacza i psa do tresury w dalszym jej etapie.

BLOK NR IV: KSZTAŁTOWANIE SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ**TEMAT NR 1: KSZTAŁTOWANIE WYTRZYMAŁOŚCI I WYDOLNOŚCI ORGANIZMU, SIŁY OGÓLNEJ, ZWINNOŚCI RUCHOWEJ
I WSPÓŁDZIAŁANIA W ZESPOLE**

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił wykazać się wydolnością, wytrzymałością, szybkością, siłą ogólną i zwinnością oraz umiejętnością współdziałania w zespole.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Kształtowanie wydolności i wytrzymałości organizmu, siły ogólnej, zwinności ruchowej i współdziałania w zespole. Kształtowanie zdolności motorycznych: – bieg na 400 m, – bieg terenowy, marszobieg, – gry zespołowe, piłka siatkowa, piłka nożna, – ćwiczenia siłowe, – ćwiczenia gimnastyczne.	28	ćwiczenia	Do zajęć należy przygotować: siatkę do gry w piłkę siatkową, piłkę do siatkówki, piłkę nożną oraz sprzęt na siłowni. Przypomnij warunki dotyczące zachowania bezpieczeństwa podczas zajęć.
2. Zaliczenie.	2	test umiejętności	Przeprowadź zaliczenie według zasad określonych w odrębnych przepisach obowiązujących w tym zakresie.

Data.....

OCENA UMIEJĘTNOŚCI SŁUCHACZA:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OCENA PSA:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

podpis słuchacza

podpis instruktora